Aan: De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken
De leden van de vaste commissie voor Financiën
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Betreft: Verzoek af te zien van indexatie accijnzen op wijn en gedistilleerde dranken
Datum: 4 november 2026

Geachte leden van de commissies,

Namens de Nederlandse wijn- en gedistilleerdsector, de zelfstandige slijters, ketenslijterijen en horecasector vragen wij uw aandacht voor de voorgenomen indexatie van de accijnzen op wijn en gedistilleerde dranken. Wij verzoeken u om hiervan af te zien.

Een verdere verhoging van de accijnzen is naar onze mening zowel economisch als vanuit gezondheidsperspectief lastig te rechtvaardigen. De praktijk laat zien dat hogere accijnzen niet automatisch leiden tot hogere inkomsten voor de overheid. Wanneer de prijsverschillen met buurlanden verder oplopen, kiezen meer consumenten ervoor om hun aankopen over de grens te doen. Daardoor loopt de Nederlandse schatkist niet alleen accijnsopbrengsten mis, maar ook btw-inkomsten en omzet voor Nederlandse ondernemers.

Hogere accijnzen leiden niet automatisch tot hogere opbrengsten

De accijnsverhoging van 1 januari 2024 laat zien dat hogere tarieven niet vanzelfsprekend meer inkomsten opleveren. Voor gedistilleerd werd gerekend op €420 miljoen aan accijnsinkomsten, terwijl uiteindelijk €372 miljoen werd gerealiseerd. Dat is 8 à 9% lager. Voor wijn geldt dat in de Miljoenennota 2024 werd gerekend op €387 miljoen aan wijnaccijns. Uiteindelijk werd in 2024 €330 miljoen gerealiseerd. Dat is €57 miljoen minder dan geraamd, oftewel bijna 15% lager. Verdere verhogingen vergroten het risico dat aankopen en belastinginkomsten nog verder naar het buitenland verschuiven, waardoor het beoogde effect van de maatregel juist uitblijft. Wijn en gedistilleerd kennen bovendien al een verhoudingsgewijs zwaardere accijnsdruk dan bijvoorbeeld bier.

Nederlandse ondernemers worden geraakt

De sector heeft al te maken met stijgende kosten, meer regelgeving en afnemende consumptie. Vooral ondernemers in grensregio's staan onder druk. Duitsland heft bijvoorbeeld geen accijns op stille wijn, waardoor Nederlandse wijnhandelaren en slijters steeds moeilijker kunnen concurreren. Eveneens mogen prijzen van wijn en gedistilleerd in Duitsland met grotere kortingen aangeboden worden dan in Nederland (maximaal 25% korting geldt alleen in Nederland) en mogen deze producten in de supermarkten aangeboden worden, waar gedistilleerd in Nederland alleen in slijterijen verkrijgbaar is. Duitse supermarkten hebben de financiële middelen om flink te stunten met prijzen en lokken hiermee ook de Nederlandse consumenten.

Wanneer consumenten voor alcohol naar het buitenland gaan, nemen zij vaak ook andere boodschappen mee. Dat raakt niet alleen de wijn- en gedistilleerdsector, maar ook de bredere detailhandel en horeca. Uiteindelijk verliest ook de Nederlandse schatkist.

Geen effectief middel tegen alcoholmisbruik

Een generieke accijnsverhoging raakt alle consumenten, terwijl problematisch alcoholgebruik zich vooral concentreert bij specifieke groepen. Bovendien leidt een hogere prijs niet automatisch tot minder consumptie als consumenten hun aankopen eenvoudig kunnen verplaatsen naar het buitenland. Cijfers van het RIVM en CBS laten zien dat overmatig alcoholgebruik in de afgelopen 25 jaar met 51% en zwaar alcoholgebruik met 52% zijn gedaald. Daarmee liggen we op schema om deze doelstellingen uit het Nationaal Preventieakkoord te halen. Gerichte maatregelen zoals preventie, voorlichting en vroeg signalering zijn daarom effectiever om problematisch alcoholgebruik terug te dringen.

Nederland doet het al relatief goed

Nederland ligt op koers met de doelen uit het Nationaal Preventieakkoord en behoort binnen Europa tot de landen met relatief lage cijfers voor alcoholmisbruik. Juist daarom ligt het voor de hand om te kiezen voor bewezen effectieve maatregelen die zich richten op risicogroepen, in plaats van generieke lastenverzwaringen die vooral economische schade veroorzaken.

Ons verzoek

Wij vragen u om:

1. Af te zien van de voorgenomen indexatie van accijnzen op wijn en gedistilleerde dranken;
2. Eerst de effecten van eerdere accijnsverhogingen op belastinginkomsten, grensverkopen en binnenlandse omzet zorgvuldig te evaluerende inclusief de impact op grensregio's en het voorzieningenniveau aldaar;
3. Bij toekomstig beleid rekening te houden met de grote accijnsverschillen met onze buurlanden;
4. Problematisch alcoholgebruik vooral aan te pakken met gerichte en bewezen effectieve preventiemaatregelen.

Afzien van indexatie betekent niet dat wordt afgezien van verantwoord alcoholbeleid. Het betekent kiezen voor een aanpak die zowel effectief als economisch verstandig is.

Wij lichten onze argumenten uiteraard graag nader toe in een gesprek. Met vriendelijke groet,

Koninklijke Vereniging van Nederlandse Wijnhandelaren (KVNW) Hans Burghoorn	Koninklijke SlijtersUnie Petra de Bouvere	SpiritsNL Betty de Boer
Vereniging Drankenhandel Nederland (VDN) Eus Peters	Koninklijke Horeca Nederland Udo Delfgou	ONL voor ondernemers Erik Ziengs